

פרשת ראה

תשפ"ו

גיליון 323

א לעכטיגער שבת

הארט השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב יהודה צבי שפירא

בוחרים בטוב ופחיים !

פניני פרשה

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא כו) לשון 'ראה' אפ"ל, נגד מה שנאמר בחטא הראשון – חטאו של 'אדם הראשון' בלשון 'ראה' (בראשית ג ו): **'ותרא האשה'**, וכמובא בזה"ל ע"כ, לכן הוזהרו כאן בלשון 'ראה' – עד כמה ראה לא טובה יכולה להביא לידי חטא ומכשול לדורות. וכן אפ"ל מהא טעמא שכתוב בלשון 'קללה' וכאשר היה בחטא אדם הראשון שהתקללו.

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא כו) 'ראה' בלשון 'חיד', על אף שכל הפרשה בלשון 'רבים' נאמרה, וכבר עמדו ע"כ המפרשים (אור החיים, ועוד). ואפ"ל ע"פ מאמרו **'חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם'**. וזהו 'ראה' בלשון 'חיד' – ובהמשך לשון רבים-שימשיך האדם חובתו הגדולה ואחריותו ממנו לרבים.

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא כו) 'ראה' בגמטריא **'מאתים ועשר'** (עם האותיות והתיבה) כמנין: **שנות עם ישראל במצרים**. 'אנכי' בגמטריה **שמונים** כמנין: **שנותיו של משה שהחל להתגלות לעם ישראל ולגאלם ממצרים**, ועוד 'אחד' הרומז לבורא ית"ש. שמשא רבינו מזכיר לבני ישראל את אותות ה' **מצרים בכדי שיקיימו מצוותיו**, דהא המצוות הם זכר ליציאת מצרים. וכלשון **'ספר החינוך'** במצוה כ"א, על סיפור יציאת מצרים: שיש במצוה זו: מצות עשה ומצות לא תעשה, כי הוא יסוד גדול ועמוד חזק בתורתנו ובאמונתנו (ויעוין בליקוטי מוהר"ן ע"ד ב). וזה הרמז של יציאת מצרים – בבחירה של המצוות.

"אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא כו) ענין **'לפניכם'** הכתוב בפסוק, מלשון **'פנים'** – דהא הברכות הוא ב'הארת פנים', ככתוב בברכת (במדבר כד): **'ברכך... יאר ה' פניו אליך'**. ... **ישא ה' פניו אליך**. – דהוא הארת פנים. וכמובא מעלתה. ולהיפך **'הסתרת פנים'** שכתוב עליה (מד"ר בראשית מב): **'אין לך שעה קשה כאותה שעה שכתב בה (דברים לא, יח): ואנכי הקטר אסתר פני צעת החיה'**, וזהו הדגשו של **'לפניכם'** מלשון **'פנים'** הכתוב כאן בברכות ובקלות.

"אם לא תשמעו אל מצוות ה'... וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם... ללכת אחרי אלוהים אחרים" (י"א כ"ח)

לכאורה יש לדייק למה כתוב **'סרתם מן הדרך'** ולא מן ה'מצוות', שעל זה קאי הפסוק. וכן בהמשך **'ללכת'**, מהו ענין **'הליכה'**.

יש לומר בדבריהם: (סוטה ג): **'כל העושה מצוה אחת בעוה"ז מקדמתו והולכת לפניו לעולם הבא**. שנאמר **'זהלך לפניך צדקך'**.

וכל העובר עבירה אחת בעוה"ז מלפנתו והולפת לפניו ליום הדין שנאמר: **'לפתו ארחות דרכם...'** וזהו: ענינו לשון **'דרך והליכה'**, דקאי על המצוות ועבירות שהולכת עם האדם. וכן מובא במשנה (אבות

והכל בידך, ואני הנני רש ודל. ברם, ישנו דבר אחד אשר הוא בידי ולי השליטה עליו, והוא ה"המטה", כלומר הנטייה לנטות ימין ושמאל, לבחור בטוב או בהיפך ח"ו, כי רק את כוח הבחירה העניק הקב"ה לאדם.

זכה לשבר הכל – מחמת שבחר בחיים
מסיפורי הצדיקים שקוראים ושומעים נוכל ללמוד ידרך לחיים – כמה חשובה היא הבחירה הנכונה, וביותר כמה יש בידי האדם הכוח לבחור בבחירה הנכונה והרצויה. וכך ממחיש לנו זאת רבי נתן, עת הוא מספר מעבודת ה' של רבנו בימי ילדותו, כשמדגיש בדיבוריו, שכל מה שהוא מספר – ללמדנו רודפים ואחריו מאד, אף-על-פי-כן צריך האדם, אך אשרי זה האיש שבחר בחיים, שבחר בטוב הנצחי.

וכה הוא אמרתו (שבחי הר"ן כה): **'יכול מה שסיפרנו עד הנה... מעניין עבודתו ודרכו בימי ילדותו, למען נדע ונשכיל איך הבחירה חופשית, וכל אדם יוכל לזכות אם ירצה למעלה מופלגת מאד. אף-על-פי שנדמה לו שקשה וכבד עליו העבודה מאד, ואין מניחים אותו להיכנס כלל בעבודתו יתברך, כי התאווה והמידות רודפים ואחריו מאד, אף-על-פי-כן צריך שיהיה עקשן בעבודתו, ולבלי להסתכל על כל זה. כי בסיפורים הללו יבין החכם מדעתו, איך גם על רבנו הקדוש והנורא, זכר צדיק וקדוש לברכה, עבר גם-כן כל המניעות והעכבות, ועבר בכל זה, ואף-על-פי-כן זכה לשבר הכל מחמת שרצה באמת בעבודתו יתברך - ובחר בחיים באמת עד שזכה למה שזכה...'**

גם לך יש לב – אך תללב אותה
והדברים אמורים לכל אדם בכל עת ובכל זמן קטן כגדול: **'דיבר פעם אחת מוהר"ן - מתעברת הלב של אברהם אבינו, ובתוך שיחתו הקדושה ענה אחד לפניו בלשון צער וגניחה: "היאך לוקחים לב כזה?" גער בו מוהר"ן זכרנו-לברכה ואמר אליו: "גם אתה יש לך לב כזה אלא שאין אתה מללב אותה" - "ידו האסא אויך דאס הארץ, נאר דו פאהאקצט עס נישט" ! כי הבחירה חופשית אצל כל אדם, וכל אדם, אפילו הגרוע שבגרועים - יש בכוחו לזכות למדרגה הגדולה שבגדולות, וכמו שאמרו חכמינו זכרונם-לברכה (תנא דבי אליהו רבא פכ"ה), שצריך כל אדם לומר: מתן יגיעו מעשי למעשה אבותי !**

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה" – אומר הפסוק. זה 'לפניכם' – זה תלוי בכם, ביד כל יחיד ויחיד. ועוד מדגיש לנו הפסוק: **'היום'** – כן, גם בימינו אנו – בתוקף ההסתרה – יש לנו כוחות ויכולת לבחור בטוב.

נשכיל ונדע לנצל את הבחירה הטובה, בבחירה בחיים, חיים טובים וניצחים.

שירת הפרשה

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה"
כוח הבחירה לבני אדם נתנה בפתנה.

הבחירה היא בידי האדם לעבדה ולמעשה
אם הוא רוצה – הוא עושה, ואם לאו אינו עושה.

זאת הבחירה – ההטעה לטוב או לשלילה
נלמד ממשא משה, מטה לשון הטעה-לנו מסורה.

נשגן ונזכר גם צעת נסיון וגם בשעת ההרחה
כוחות גדולים אצלנו אגורים, וננצלם לטובה.

בריש פרשייתנו: **"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה"**. מהו הברכה והקללה שמציב כאן הקב"ה לפני ישראל?

רש"י מפרש; כי הכוונה לסדר הברכות והקלקלות שהצטוו בני ישראל להלך, לתת על יתר גרזים ועל יתר עיבל. אולם הרמב"ן מפרש: כי אין הכוונה לברכות ולקלקלות שנאמר על שני ההרים הללו, כי אם לכלל המצוות והעבירות. הקב"ה נתן ומאפשר לכל אחד לבחור ולהחליט – אם ברצונו ללכת בדרך הברכה או בדרך הקללה.

בעצם זהו אחד מכללי היסוד שבהנהגת הקב"ה את עולמו, הבחירה שנתונה בידי האדם, לבחור בטוב – בחיים, נחיים נצחים או להיפך ח"ו.

הקב"ה נתן לנו את הבחירה – אך הוא מצוונו לבחור בטוב האמיתי. וכדברי רש"י על הפסוק (נצבים ל יט) **"ובחרת בחיים"** – **'אני מורה לכם שתבחרו בחלק החיים, כאדם האומר לבנו - בחר לך חלק יפה בנחלתי - ומעמידו על חלק היפה ואומר לו את זה ברור לך. ועל זה נאמר: יפה מנת חלקי וכוכי אתה תומך גורלי' – הנחת ידי על גורל הטוב לומר את זה קח לך'.**

וכך הם הדברים בליקוטי מוהר"ן (תורה ק"י): **'שמעתי שאיש אחד שאל אותו: כיצד הוא הבחירה, השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו עושה. ומוסיף מוהר"ן עוד בכתבתו: ורשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מורגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאוד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בוודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד.**

המטה שבידי בעל הבחירה
היה זה בתחילה ההתגלות למשה בסנה, הקב"ה אמר לו, שישליך המטה שבידו וישליכוהו ארצה ויהי לנחש'.

ענינו של 'מטה' זה מקשר מוהר"ן (נטי"ו מ"ב) **'לבחירה'** של בני אדם. וכך הם תורף דבריו השורשיים המרוויים בבחירה של בני אדם לטוב או להיפוכו:

משה רבינו מיאן בתחילה בשלחותו, כי אמר שאין בידו לגאלם ולהאיר בהם הדעת, מחמת שידע שיש בישראל כמה אנשים שקלקלו הרבה. ועל כן אמר לו ה' יתברך שישליך את ה'מטה' ארצה, ואיתא שימטה משה, דא 'מט"ט' שמשם שורש הבחירה – שהוא לשון מטה שיש ביד האדם לחטות לכאן ולכאן'.

הקב"ה הראה לו במופת זה כוח הבחירה, ולכן צוהו שישליך המטה שהוא בחינת כוח הבחירה – 'ארצה', שישליכוהו לתוך ארצות וגשמייות של ההמון, ותיכף כשהשליכוהו ארצה, ויהי לנחש'. כי אצל אלו המונחים בארצות נחפץ המטה שהוא כוח הבחירה ל'נחש' – מגודל התגרות היח"ר שרומם על ינחש הקדמוני'.

אך תיכף אמר לו הקב"ה: **'שליך ידך ואחז בזנבו, ובהמשך: ויהי למטה בכפף, להורותו ולהודיעו, שעל אף שהיצר הרע והנחש מתגבר כל כך בכוח הבחירה, אף על פי כן מידה טובה מרובה, ואפשר להפכו מינחש' למטה'**, שנששו בו אח"כ כל האותות והמופתים.

וכך לך ברעיון דברים אלו מהמובא ב'לקט אמרים' (להגרי"מ שכתב) עה"פ (שמות ד ב): **"מה זה בידך ויאמר מטה"**. הקב"ה שאלו למשה רבינו – **"מה זה בידך"**, כלומר מה רכשת לעצמך והוא משה? אמנם משה רבינו היה חכם, גיבור ועשיר כמובא בזה"ל (שבת צב), אך משה ידע כי לכל אלה לא הגיע מכוחו העצמי, אלא מהקב"ה שהשפיע לו כל זאת, ואם יטלם ממנו, שוב אינו שווה כלום.

ועל זה השיב משה רבינו: **אכן אין לי מצד עצמי שום דבר,**

הַמִּשְׁךְ הַיָּמִי הַרְשָׁה

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה'ק מוהר'ן מברסלב ותלמידיו ז"ע

"כי תעשה הישר והטוב בעיני ה' אלוהיך" (דברים יב כט)

הטוב והחסד של רבי אפרים

כבר נודע בשערים צדקותו המיוחדת של החסיד הדגול גאון בתורה ובחסידות רבי אפרים קראקובסקי מפעלדבז'.

הנהגתו בדברים שבין אדם לחברו הייתה מופלאה, במקום גדולתו שם אנו מוצאים ענוותנותו: היה משים לבו לסובביו, גם לילדים רכים, שמח בשמחתם ומצטער בצערם.

פעם, כשעשה בבית אחד מעניי אמי' הגיע חבילת בגדים מחו"ל שנשלחה אל המשפחה, בחבילה זו היה זוג נעלים עבור הילד הקטן, שמחו ההורים והילד מאוד. רבי אפרים שנכח שם, השתתף כל כולו בשמחת הילד, עד שהילד עצמו השתומם כעבור שנים רבות, איך שרבי אפרים יצא ממדרו ועלו ושמח עמו יחד.

בימים בהם התארח בבית החסיד רבי דוד שכתער, הייתה אם המשפחה מכינה לו בכל יום לארוחת בוקר ביצה רכה, יום אחד רצו הילדים לבחון את מידת סבלנותו של רבי אפרים, ובמעשה משובה ניקבו חורר בביצה, רוקנו אותה מתכולתה והגישו לו את הקליפה השלמה הריקה, לראות כיצד יגיב על המשובה... כשאלוהו לאחר כך: "איך הייתה הארוחה?" השיב בחיוך: "ברוך השם..."

בכלל, חיבה יתירה רחש לילדים, שהלא מהו ילד? נשמה יהודית טהורה שלא טעמה טעם חטא! ומוסיף ומספר החסיד רבי מוטל יגלניק: "וכמו כן במידות הטוב והחסד, כשהיה מכיר איזה ילד שנחלה, היה מבקר כל יום אצלו ושוהל בשלומם".

יום אחד הרגיש חולשה גדולה ולא ידע האם ילך למקוה היום או שמה יוותר על כך. התיישב בדעתו להתייעץ עם ילד, ומה שיאמר לו כך יעשה. הוא הלך אל בנו הקטן של אחד מהחסידים ואמר לו: "הקשב נא, חלש אנכי היום ואיני יודע האם ללכת למקוה, מה אתה אומר, האם אלך?" משענה לו הילד כי ילך – עשה רבי אפרים כדבריו והלך אל המקוה.

ילדיו של בנו החורג משה, כה אחב את רבי אפרים למכנים אותו 'סבא'. הם מספרים כי היה נוהג לבוא אליהם אל החיידר בשכונת 'בית ישראל' בירושלים ומביא להם את ארוחתם, כשהוא מרעיף עליהם אהבה ומתעניין בהם ובלימודם.

בספר סיפורים ירושמיים – כותב ר' נתן אנשין מפי דודו הרה"ח רבי יעקב מאיר שכתער שליט"א, סיפורים רבים על טוב לבו של רבי אפרים: "בשכונת בית ישראל, היית רואהו מטפל באיש אחד פגוע נפש, שאשתו נטרפה דעתה עליה לגמרי; קונה עבורו תדיר במכולת שמתחת לביתו, ברחוב זונפלד, ואף מארחו לסדר של פסח יחד עם בתו. יהודי ספרדי שיש התאונן בפניו: 'חולה מעינים אני, ואין לי מה לאכול' ורבי אפרים מציע לו לאכול אורז, אומר לו האיש 'אלמנן אני ואין לי מי שיכיר לי את האורז', החל ר' אפרים לבוא אליו מדי כמה ימים, והיה בורר עבורו ערימה של אורז.

לקראת בדיקת חמץ, היה בא רבי אפרים הביתה עם נרות שעווה רבים, הייתה זוגות שואלת בתמימה: 'לשם מה לך נרות רבים כל כך?' והיה משיב: 'זוהי צדקה בדרך כבוד', כשכוונתו לרוכסיל העניים שענייהם נשואות לקונים.

החסיד ר' יעקב דב שעלה מארה"ב, סיפר איך פגש בו בפעם הראשונה והתפעל ממנו: "בבואי ארצה, התיישבתי עם משפחתי בתל-אביב. לאחר היכנסי לעול המצוות, השתוקקתי להתפלל סמוך למקום שרד מקדשנו, עשיתי את הדרך לבדי בקשיי התחבורה של הימים ההם לירושלמה. ושם מול אבני הטהרה, במקום שלא זזה שכינה ממנו, ביקשתי מה' שאזכה לדבוק בתורה הקדושה ויבראת את הטהרה. אך סיימתי את תפילתי, והנה רואה אני יהודי בעל פנים מאירות, היה זה ר' שמואל מרדכי קורנבלוט מיקרי חסיד ברסלב, הוא החל לשוחח עמי ולהרוות את צימאונני במימיו הטהורים של הנחל נובע. אחר כך כשהגעתי אל בית המדרש תמסיתו, בירסלב בעיר העתיקה, פגשתי ברבי אפרים, כשראיתי אותו, את גדולתו וחסידותו, תמימותו, ממור פניו לכל אדם – ידעתי כי כאן במחיצת חסידים שכלאו מקומי".

וכך כותב מקורבו רבי יעקב דב בהקדמה לספרו של רבי אפרים: "עונן שבת: 'במשך הזמן שזכיתי להכיר, לא ראינו אף פעם שיבקש מתנת בשר ודם, רק אם רצה מישוהו להנות אותו קיבל בסבר פני יפות, בלי חילוק כמה שהייתה הנתינה. דרכו בקדוש הייתה לסובב בבתי כנסיות בכל שבוע עבור צדקה, ו'העולם' חשבו שהולך לקבץ עבור פרנסתו, אבל האמת ידענו שמה שהלך לקבץ צדקה בעוצם הליכותו היה רב עבור עניי אנשי ולא נהנה מזה אף פרוטה אחת".

ר' אלעזר מענדל קוסטנטיןר זצ"ל שהיה מחסידיו לעלוב סיפר שטרת לבו ומידותיו הנאצלות של ר' אפרים, הם שקירבוהו לאורו של רבינו.

כשנודע לו פעם כי בבית ר' נתן בארסקי, מנכדי רבינו, שוררת עניות גדולה, לא נח ולא שקט ודאג שישלחו מעות לביתו, וגם אחר כך היה מתעניין מפעם לפעם במצב פרנסתו.

לא בכדי מוסר רבי יעקב מאיר שכתער בשם רבי וועלוול חשין שאמר: "שתי אנשים הכרתי שהיה להם ריח טהור כריח של תינוק – רבי שלמה וועקסלער ורבי אפרים מפעלדבז' – אכן הרבה טהור ומידות טובות אפשר ללמוד מרבי אפרים עליו השלום.

ד (ב) ענין הליכה וריצה למצוות: 'הוי רץ לצמוה קלה ובורח מן העבירה'. כן אפ"ל ע"פ המובא בזוהר (ח"ב רטו) ש'דרך' היא פתוחה לכל. וזהו כאן ענין מצוות ועבירות שזה פתוח לכל בבחירה הנתונה בידי האדם וכמובא ע"כ מה שהעולם נברא באות ה"א.

כן אפ"ל ע"פ המובא ב'פרי עץ חיים' (שער הברכות פ"ב) 'במצוותיו הוא סוד נצח והוד'. והא רגליו הם נגד 'נצח והוד', וזהו ענין 'דרך והליכה'.

"אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגויים" (יב ב) כפל לשון 'אבד תאבדון', ויעויין ברש"י ע"כ. ואפ"ל בדרך רמז 'אבד' תחילתו באות 'א'. 'תאבדון' – באות 'ת'. שיש לאבד את הכל מא' – ת'. וכמובא בהמשך הפסוק.

"לא תאכלנו למען ייטב לך ולבניך אחריו" (יב ב) בדברי רש"י: 'צא ולמד שכרן של מצוות שאם על הדם שנפשו של אדם קצה מהן, הפורש מהן זוכה לו ולבניו אחריו ק"ו לגזל וכו'. ואפשר לומר בדבריו דרמזים בכאן מעלת שכרן של כל המצוות, ד'למען ייטב לך ולבניך אחריו' בגמטריא 'תר"ג מצוות' (עם האותיות של שני התיבות), ועוד שבע מצוות דרבנן. רמז לשכרן של כלל המצוות.

"שמר ושמעת את כל הדברים האלה" (יב כ) ע"ד 'נעשה ונשמע' בריש 'נעשה' אח"כ 'נשמע'. וזה 'שמר' – בהתחלה, ולאחמ"כ 'ושמעת'.

"בנים אתם לה' אלוהיכם לא תתגדדו" (יד א) יש לומר בהקדם, על הא דכתוב בספר 'פיתוחי חותם' (לרבי יעקב אביחצירא ז"ע) דעם ישראל ע"י עסק התורה וקיום המצוות מגדילים ומאדירים את מנהג השכינה. ולהיפך, כשעושים מעשים אשר לא ייעשו נבראים מלאכים רעים ונותנים כוח לסטרא אחרא. וזה: 'בנים אתם לה' אלוהיכם' דכמו הבן שנותן כוח לאביו כנאמר ע"י דוד 'תנו עוז לאלוהיכם'. ולהיפך צריכים מאוד להישמר לא לתת כוח לס"א, שזה 'לא תתגדדו' דהיינו לא לעשות גדודים שהם חיילות לס"א.

ואפ"ל בדבריו, דזהו רמז בתיבות אלו של תחילת הפסוק גופא: 'בנים אתם'. 'בנים' – מלשון 'בנין' וככתוב בפסוק בשרה אמנו (בראשית טז, ב): 'אולי אבנה מקנה' – שעם ישראל בונים כביכול את השכינה במצוות, כדבריו. ולהיפך 'אתם' אותיות 'מת' שרומז על הס"מ וכמובא בזוהר (ח"א) רע"ה ע"פ 'על פי שנים עדים יומת המת'. שיש להיזהר לא לתת כוח ח"ו בעוונות לס"א.

"ואכלת לפני ה' אלוהיך...למען תלמד ליראה את ה' אלוהיך" (יד כג) ע"פ המובא (ליקו"מ יז) שעי' אכילה בכשרות כראוי זוכים ליראה ואהבה. וזהו: 'ואכלת לפני ה', ובהמשך 'למען תלמד ליראה את ה' אלוהיך' שזוכים ליראה, והר"ת של: 'את יקו"ק אלוהיך' (עם הכולל) הוא 'אהבה'.

"וזה דבר השמטה... כי קרא שמטה לה" (טו ב) וזה דבר' ע"ד הנאמר ע"ה 'זה הדבר' (במדבר ל) בדברי רש"י שהוא 'אספקלריה המאירה', גילוי אמונתו, וככתוב בהמשך הפסוק: 'כי קרא שמטה לה'. גילוי השגחתו ית' בקיום מצוה זו.

פתוח תפתח" (טו ט) ע"פ המובא בליקוטי מוהר"ן (ד ב) שהצדקה פותחת ומרחבת את כל הפתחים של קדושה. והנה, ההבדל בין 'פתוח' ל'תפתח' הוא שזה ב"ו זה ב"ת, שעי' הפתוח שלך ב'ו' שהוא לשון המשכה - 'תפתח' בת' הרומזת על שפע ושלמות וכמובא בזוהר (נשא כח): 'והיינו דתנינן ברישומי אתון, ת"ו רשעים רשומא לעצתך יומין דלית דכונותיה. דביה תליא תמים דעות, שלים מכל סטרוי וסתים, ושכין, ושקית'.

ננתב את
המנוחה
והרוגע
לאפיקים
טובים
של התחלה
והתחדשות
בעבודת
השם!

מן הספר: ישיב הנהגות | להשתדל מה שאין בן יכול !

יְלָדִים קָרִים ! בּוֹא וְהַקְשִׁיבוּ סִפּוּר קָסָן – אֶבֶל עִם מָסָר גָּדוֹל שֶׁאִפְשֵׁר לָלֶמֶד מִכָּאן בְּנִיצוֹל מִיָּמִינוּ וְחִיָּנוּ, לְמַלְאוֹת שְׂטוּב אִמָּתִי.

יָדַע הֵיךְ רַבִּי נָתָן מִבְּרִסְלָב בְּרִצְוֹנְתִּי הַגְּדוֹלִים – לָפֹת לְבֹא ל"אָרֶץ יִשְׂרָאֵל". הִרְבָּה תַּפְלוּת הוּא שָׁפַד עַל פֶּה, וְכֵן הִרְבָּה לְדַבֵּר מִגְּדֵל הַמַּעֲלָה לְבֹא לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵמָּה כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיד לְשֹׁבֵר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַקְשָׁיִים לְרִצּוֹת לְבֹא לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל.

מִרְבִּי גִעְיוֹנִי הֵיךְ חָפֵץ לְנַעֵץ כְּמָה פְּעָמִים עַד נִמַּל 'אוֹדֶסָה' – שֶׁצִּעִיר 'אוֹדֶסָה', בְּאֶמְרוֹ: שְׂאוּלִי בְּשִׁיחָה שֶׁם יִזְדַּמְּנוּ לוֹ סִפִּינָה הַנּוֹסֶעֶת לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהוּא יוֹכֵל לַעֲלוֹת עָלֶיהָ.

וְהֵיךְ מוֹסִיף וְאוֹמֵר בְּצִחוֹת: אֲנִי מַחוֹבְתִּי הוּא לְנַעֵץ לְאוֹדֶסָה – כִּי הֵם הָרִי לֹא בֹא לְעִיר 'בְּרִסְלָב' מִקּוֹם מְגוּרִי. שֶׁבְּרִצְוֹנוֹ לִמּוֹר בְּכָד: שֶׁאֵם הוּא לֹא יִשְׁעָהָ בְּנֹדָי לֹא יוֹבִיל אוֹתָנוּ לְשׁוֹם מִקּוֹם – אֲנִי לֹא יָגִיעַ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, לְכֹן עָלִיו לַעֲשׂוֹת הַשְׁתַּדְלוֹתָיו מִה שֶׁהוּא יְכוֹל – וְלִהְיוֹתָם עַד נִמַּל אוֹדֶסָה.

סִפּוּר זֶה מִלְמַדְנוּ הִרְבָּה, שֶׁגַּם אִם אָנוּ לֹא יוֹכִלִים לַעֲשׂוֹת הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת, אֲדָּה לְפָחוֹת יֵשׁ לָנוּ לְהַשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת מִה שֶׁאֵנוּ בִּן יוֹכִלִים – אִי הַעֲשָׂה בְּנֹדָי לֹא יוֹבִיל אוֹתָנוּ לְשׁוֹם מִקּוֹם – אֲנִי נִבְּרִים בְּכָל דָּבָר לַעֲשׂוֹת אֶת הַהַשְׁתַּדְלוֹת וְהַעֲשָׂה שֶׁאֵנוּ בִּן יוֹכִלִים לַעֲשׂוֹת וְהַשֵּׁם הֵיךְ בְּעָזְרוֹנוּ.

וְהַמְשָׁנָה כְּבָר אוֹמֶרֶת בְּאֵבוֹת: "אִם אֲנִי לִי מִי לִי" – כִּי אִם אֲנִי לֹא יַעֲשֶׂה מִה שֶׁאֵנוּ צָרִיד וְיִכּוֹל – אֲף אֶחָד אַחֵר לֹא יַעֲשֶׂה זֹאת עֲבוּרֵי. מִשְׁתַּדְּלִים וְעוֹשִׂים – וְנִבְעָרֵת הַשֵּׁם גַּם מִעֲלֵיהֶם...